

Attīstība kopīgo grādu veidošanā Eiropā pēdējā laikā un to atzīšanas problēmas

Starptautiskā sadarbība augstākajā izglītībā –
problēmas un risinājumi

APA Seminārs 23. decembrī

**Prof. Andrejs Rauhvargers,
Rektoru padomes ģenerālsekretārs**

Berlīnes komunikē (2003)

- Jāpapildina Lisabonas konvencija, ietverot arī kopīgo grādu atzīšanu
- Ministri apņēmas nacionālajā līmenī sakārtot likumdošanu, lai nodrošinātu kopīgo programmu izveides un kopīgo grādu piešķiršanas un atzīšanas iespējas

Eiropas Padomes/UNESCO

**Rekomendācija kopīgo grādu atzīšanai,
pieņemta Strasbūrā, 2004. gada 14.jūnijā**

Eiropas Padomes/UNESCO

Rekomendācija kopīgo grādu atzīšanai

- Kamēr Konvencija, stingri ņemot, attiecas tikai uz nacionālajiem grādiem, Rekomendācija ir konkrēti par kopīgo grādu atzīšanu
- Tā aptver visus iespējamus kopīgo grādu veidus:
 - “Kopīgais grāds var realizēties kā
 - Kopīgs diploms, kuru izsniedz paralēli nacionālajiem diplomiem,
 - Kopīgs diploms, kuru kopīgi izsniedz iesaistītās augstskolas bez nacionālo diplomu izsniegšanas
 - Nacionālais(ie) diploms(i), kas tiek oficiāli izsniegti kā vienīgais apliecinājums par attiecīgās kopīgās programmas apguvi“

Eiropas Padomes/UNESCO

Rekomendācija kopīgo grādu atzīšanai

“burkāni”

- Kopīgo grādu īpašniekiem ir tiesības uz kopīgā grāda adekvātu izvērtēšanu atzīšanas nolūkos.
- *Būtisko atšķirību* principu attiecina arī uz kopīgajiem grādiem
- Nosaka, ka diplomatzinējiem elastīgi jāpieiet kopīgo grādu ārzemēs apgūtajiem komponentiem

Eiropas Padomes/UNESCO Rekomendācija kopīgo grādu atzīšanai *“pātagas”*

- Jābūt pārliecībai, ka katra kopīgā grāda daļa tā vai citādi pakļaujas kvalitātes nodrošināšanai,
- Visām kopīgo grādu konsorcijā iesaistītajām augstskolām jābūt atzītām
- Grādu kopīgais raksturs jāatspoguļo Diploma pielikumā

Kam jābūt nacionālajā likumdošanā

- Jābūt skaidri noteiktam, ka kopīgo programmu veidošana un kopīgo grādu piešķiršana ir atļauta vēl labāk – ka tā tiek stimulēta)
- Jābūt skaidram, kuri kopīgo grādu veidi ir atļauti
- Jābūt skaidrībai kā praksē notiek kopīgo grādu veidošana:
 - KĀ VĀRDĀ var tikt piešķirts kopīgais grāds
 - Vai un kādi ir nosacījumi tekstam, kas tiek rakstīts diplomos,
 - Kurš paraksta kopīgo diplomu

Pozitīvie piemēri - Itālija

- 1999. gada likums rosina veidot kopīgus grādus
- Īpašs punkts nosaka , ka augstskolu autonomija ietver arī tiesības veidot kopīgus grādus
- Ir pateikts, ka kopīgā grāda piešķiršanas procedūras nosaka līgums partneraugstskolu starpā

Pozitīvie piemēri - Flandrija

2003. gada likums nosaka, ka

- drīkst veidot kopīgas programmas;
- drīkst piešķirt dubultos grādus (nosacījumi aprakstīti)
- drīkst piešķirt kopīgos grādus (nosacījumi aprakstīti)
- drīkst piešķirt kopīgus doktora grādus (nosacījumi aprakstīti)

Status quo 2005.gada pavasari

No nacionālajiem ziņojumiem
Bergenā ministru konferencei

2005. gadā 39 valstis bija analizējušas savu likumdošanu attiecībā uz kopīgajiem grādiem

14 valstis saka, ka nav problēmu, no tām:

6 valstīs pieņemta jauna likumdošana, kura novērš problēmas

8 valstīs likumdošana nerada problēmas

9 valstīs problēmas ir, bet tiek gatavota jauna likumdošana

2005. gadā 39 valstis bija analizējušas savu likumdošanu attiecībā uz kopīgajiem grādiem

9 valstīs problēmas ir, galvenokārt ar kopīgu grādu piešķiršanu, ne tik daudz ar programmu izveidi, bet likumdošanu nav paredzēts tuvākajā laikā mainīt

2 valstīs – ļoti nopietnas likumdošanas problēmas

Kā organizatoriski notiek
sadarbība kopīgo grādu
piešķiršanai?

Šobrīd kopīgos grādus piešķir

8 valstis – visos līmeņos,

6 valstis – maģistra un doktora līmenī,

3 valstis – tikai maģistra līmenī,

20 valstis – bakalaura un maģistra līmenī

Kopīgo grādu piešķiršanas forma (21 atbilde)

- Kopīgi grādi 8
 - Dubultie grādi 18
 - Viens grāds 7
- (ar vai bez neformāla “diploma” partneru vārdā)

Programmu organizācijas aspekti (19 atbildes)

- Kopīga studentu uzņemšana 8
- Kopīga programma 11
- Kopīgi eksāmeni 7
- Studentu mobilitāte 17
- Mācībspēku mobilitāte 7

Daži secinājumi situācijai 2005. gadā

- Vairums valstu vismaz ir izanalizējušas savu likumdošanu attiecībā uz kopīgajiem grādiem
- 6 valstis ir veikošas izmaiņas likumdošanā un 6 valstis to gatavojas darīt
- Joprojām dzīvs ir nepareizais uzskats, ka nekas nav jādara, ja reiz likumā nav teikts, ka kopīgie grādi ir aizliegti
- Vairumā valstu vismaz kopīgu programmu veidošana un dubulto grādu piešķiršana ir vai drīz būs atļauta

Secinājumi ...(II)

- Parādās vairāk “īstu” taču joprojām izplatītākais kopīgo grādu piešķiršanas veids ir dubultie grādi
- Raksturīgākās kopīgo grādu sadarbības iezīmes ir
 - studentu mobilitāte un
 - kopīga programma,
- Pagaidām atpaliek
 - mācībspēku mobilitāte,
 - kopīga uzņemšana un
 - kopīgi eksāmeni
- Kopīgie grādi joprojām ir izplatītāki II un III Boloņas ciklos, taču tie sāk iespiesties arī I ciklā.